

**Ecologisch onderzoek Heikikker
Tiendzone Papendrecht**
Gemeente Papendrecht
Concept

Ecologisch onderzoek Heikikker, Tiendzone te Papendrecht

Gemeente Papendrecht

Concept

Rapportnummer: 211X07766.085792_1

Datum: 15 september 2015

Contactpersoon opdrachtgever: Mevrouw M. Scholten

Projectteam BRO: Reinoud Vermoolen, Ineke Kroes (Taharo)

Trefwoorden: Heikikker, Flora en Fauna onderzoek

Bron foto kaft: Hollandse Hoogte 11

Beknopte inhoud: PM

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401
E info@bro.nl

B | **ЯO**
Ruimte | om *in* te leven

Inhoudsopgave	pagina
1. AANLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED	5
2.1 Huidige situatie	5
2.2 Aanwezige ecotopen	5
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	6
3. WERKWIJZE	9
3.1 Heikikker	9
4. RESULTATEN	11
4.1 Heikikkers	11
5. EFFECTENBEOORDELING	15
5.1 Heikikkers	15
6. TOETSING AAN DE FLORA EN FAUNAWET	17
7. CONCLUSIES EN ADVIES	19
8. BRONNEN	21

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om binnen het plangebied Tiendzone te Papendrecht zeven woningen te realiseren. Hiervoor zullen vegetaties verdwijnen en watergangen aangelegd worden die aansluiten op de huidige watergangen. Met het bouwrijp maken van het terrein wordt gras-en rietvegetatie verwijderd en wordt grondverzet gepleegd.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermd flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is in opdracht van BRO in juni 2014 een verkennend veldonderzoek (quickscan flora en fauna) uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is als foerageergebied voor de heikikker.

Door het verdwijnen van de vegetaties en de aanleg van watergangen, waarbij huidige watergangen tijdelijk kunnen worden aangetast, kan mogelijk foerageergebied van de heikikker verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Komt de heikikker momenteel voor in het plangebied?
- Welke functie heeft het plangebied voor de aanwezige heikkikers?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbeperkingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek naar de heikikker gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige heikkikers in hoofdstuk 5. Toetsing aan de Flora- en faunawet is beschreven in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 is een beschrijving van de conclusies en aanbevelingen. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2. OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen in het oostelijk deel van kern van de gemeente Papendrecht. Het bestaat uit een aantal deel-plangebieden, gelegen aan de Zuidkil en de Zaling. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de totale locatie is X= 109.310; Y=427.169. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (figuur 1 en 2).

Figuur 1 en 2 Ligging van het plangebied

De deel-plangebieden liggen allen aan de Zaling en de Zuidkil. Aan de Zaling liggen twee percelen waarop per perceel, elk twee woningen gepland zijn. Aan de Zuidkil liggen drie percelen, waarvan op elk perceel één woning gepland is. Alle plangebieden bestaan uit weitjes met bemest grasland, omringd door water. Het lijken voormalige legakkers. De graslanden aan de Zuidkil worden begraasd door paarden. Alle percelen worden aan drie kanten omringd door open water. Aan de straatkant, waaraan de Zuidkil, resp. de Zaling grenst, is geen water of sloot voor de percelen langs, de gebieden zijn aan de straatkant verhoogd, en te voet toegankelijk. De aangrenzende en tussenliggende percelen, die niet tot het plangebied horen, hebben echter wel water aan de straatkant. Deze percelen zijn geheel omringd door water.

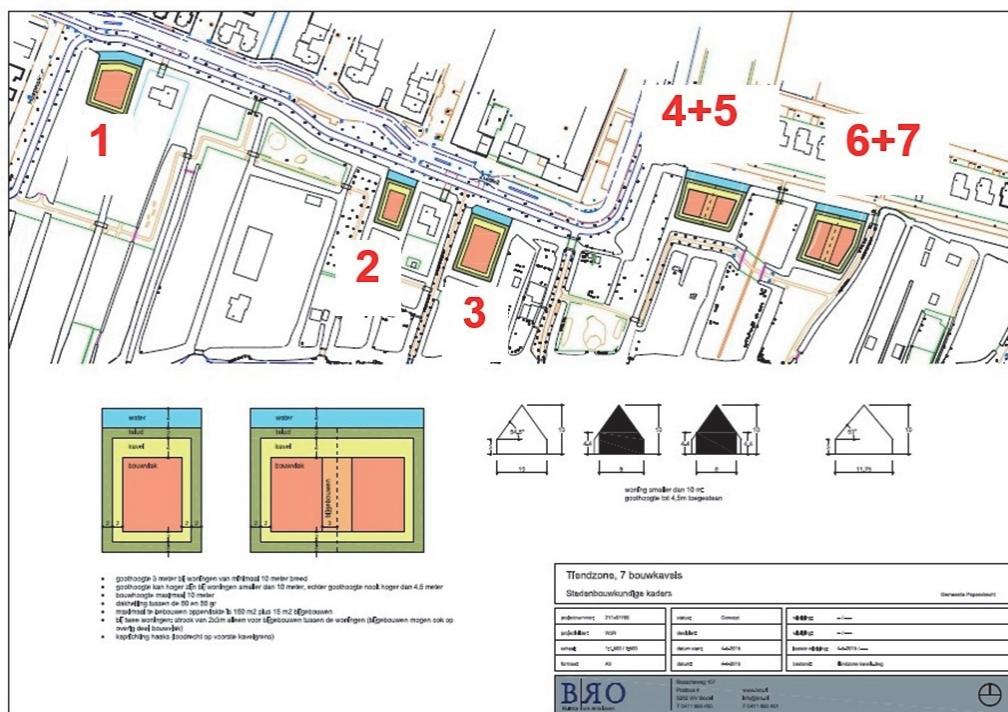
2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Weides met ruig gras en kruiden
- Oevers met hoge begroeiing
- Oevers met lage begroeiing
- watergangen

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de realisatie van zeven woningen op de diverse percelen. Voor de realisatie zullen de grasvegetaties verdwijnen. Er zullen watergangen aangelegd worden die aansluiten op de huidige watergangen. Het terrein zal bouwrijp worden gemaakt. Er zal grasvegetatie en rietvegetatie verwijderd worden er zal grondverzet gepleegd worden. Fig. 3 geeft de toekomstige gewenste situatie weer.

Figuur 3 Toekomstige gewenste situatie van het plangebied

De foto's 1 t/m 4 geven een indruk van het plangebied.

Foto 1. Oever waarlangs veel juveniele bruine kikkers en kleine watersalamanders gevonden zijn.

Foto 2. Oever langs een van de watergangen rondom de legakkers. Ook hier werden juveniele bruine kikkers en kleine watersalamanders aangetroffen

Foto 3. Een van de legakkers in het plangebied.

Foto 4. Juveniele kleine watersalamander, gevonden op een van de legakkers binnen het plangebied.

3. WERKWIJZE

3.1 Heikikker

Voor het inventariseren van de heikikker is gebruik gemaakt van de aanwijzingen uit de soortenstandaard Heikikker Rana arvalis 2.0 (2014).

Het inventariseren van heikikkers kan op verschillende manieren gebeuren. Gezien de tijd van het jaar waarin het onderzoek plaats heeft gevonden is gekozen voor zichtwaarnemingen, ofwel het aantonen van exemplaren. Hiervoor is het plangebied in de maand augustus (en op 1 september) 2015 in de avonduren in totaal 5 maal 4 uur geïnventariseerd, en zijn de legakkers grondig onderzocht op de aanwezigheid van juveniele en volwassen exemplaren. Met een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumen) is het terrein systematisch afgezocht op de aanwezigheid van amfibieën.

Inspecties zijn uitgevoerd op 14, 24, 26 en 31 augustus, en op 1 september, 's avonds vanaf 1 uur voor zonsondergang. Het was in alle gevallen zeer vochtig weer.

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. heikikker inventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temp.
14-08-2015	Inspectie plangebied, Zichtwaarnemingen landhabitat en oevers in licht en donker	20.00 -24.00	06.22 / 21.07	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Neerslag 5,3 mm	20,9°C
24-08-2015	Inspectie plangebied, Zichtwaarnemingen landhabitat en oevers in licht en donker	19.45-23.45	06.38 / 20.46	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel Neerslag 2,4 mm	16.5°C
26-08-2015	Inspectie plangebied, Zichtwaarnemingen landhabitat en oevers in licht en donker	19.30 -23,30	06.41 / 20.41	Wind gemiddeld 3 Bft Vrijwel geheel bewolkt. Neerslag 12,9 mm	16.5°C
31-08-2015	Inspectie plangebied, Zichtwaarnemingen landhabitat en oevers in licht en donker	19.30 -23.30	06.49 / 20.30	Wind gemiddeld 2 Bft Vrijwel geheel bewolkt Neerslag 7,3 mm	16.5°C
01-09-2015	Inspectie plangebied, Zichtwaarnemingen landhabitat en oevers in licht en donker	21.45 -24,00	06.51 / 20.28	Wind gemiddeld 3 Bft Half tot zwaar bewolkt. Nagenoeg geen neerslag	16.1°C

4. RESULTATEN

4.1 Heikikkers

Tijdens alle bezoeken zijn amfibieën gevonden, voornamelijk juveniele padden, bruine kikkers, en kleine watersalamanders. Verder zijn meerdere juveniele en volwassen gewone padden, een volwassen bastaardkikker, een volwassen bruine kikker aangetroffen. Er zijn op geen van de avonden heikikkers aangetroffen.

Tijdens het eerste avondbezoek op 14 augustus is het gebied ook bij daglicht verkend en zijn vooral de oevers onderzocht. Er werden in totaal 3 juveniele bruine kikkers en 2 juveniele kleine watersalamanders gevonden langs de oevers. Aan de randen van het plangebied, langs het fietspad zijn 4 juveniele gewone padden aangetroffen. Op 24 augustus zijn wederom 3 juveniele bruine kikkers en 3 kleine watersalamanders in de oevers aangetroffen. Er zijn geen padden aangetroffen. Op 26 augustus is een volwassen bastaardkikker aangetroffen ongeveer 4 meter van de oever af, op plangebied 3. Er werden langs de oevers een 1 juveniele bruine kikker en 5 juveniele kleine watersalamanders aangetroffen langs het fietspad, langs het plangebied werd een volwassen gewone pad aangetroffen. Op 31 augustus zijn in de oevers 11 kleine watersalamanders aangetroffen, en 4 juveniele bruine kikkers. Verder werd een volwassen bruine kikker aangetroffen in het midden van de legakker (plangebied 5). Op 1 september zijn op de legakkers zelf in totaal 3 juveniele kleine watersalamanders aangetroffen. Verder werden in de oevers 2 kleine watersalamanders gevonden en 2 juveniele bruine kikkers. Tabel 2 geeft een overzicht.

Tabel 2 Totaal waarnemingen in het veld van de diverse amfibieën op het plangebied

		14-08-2015		24-08-2015		26-08-2015		31-08-2015		01-07-2015		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	oever	legakker	Totaal waarnemingen								
Heikikker	Rana arvalis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruine kikker	Rana temporaria	3	0	3	0	1	0	4	0	2	0	13
Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris	2	0	3	0	5	0	11	0	2	3	26
Gewone pad	Bufo bufo	0	4	0	0	0	1	0	1	0	0	6
Bastaardkikker	Rana klepton esculenta	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1

Fig. 4 t/m 7 geven de plaatsen aan waar de verschillende amfibieën zijn gevonden. De rode sterren geven de plaatsen aan waar bruine kikkers werden gevonden, de blauwe sterren geven de kleine watersalamanders aan. De paarse ster geeft de plaats aan van de gewone padden en de groene ster geeft aan waar de bastaardkikker gevonden is.

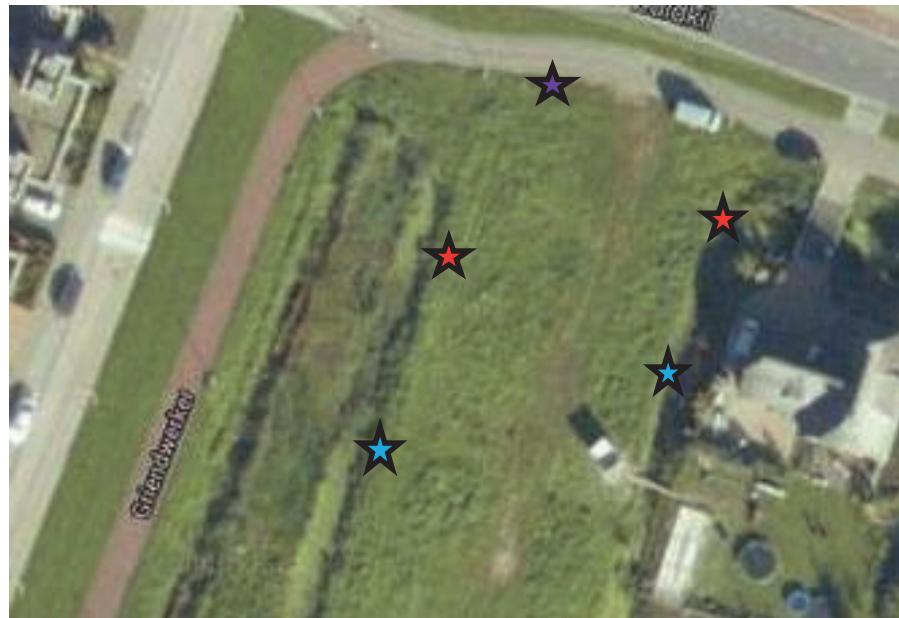

Fig. 4 Deelgebied 1. Er zijn bruine kikkers (rode ster) kleine watersalamanders (blauwe ster) en de gewone padden (paarse ster) aangetroffen.

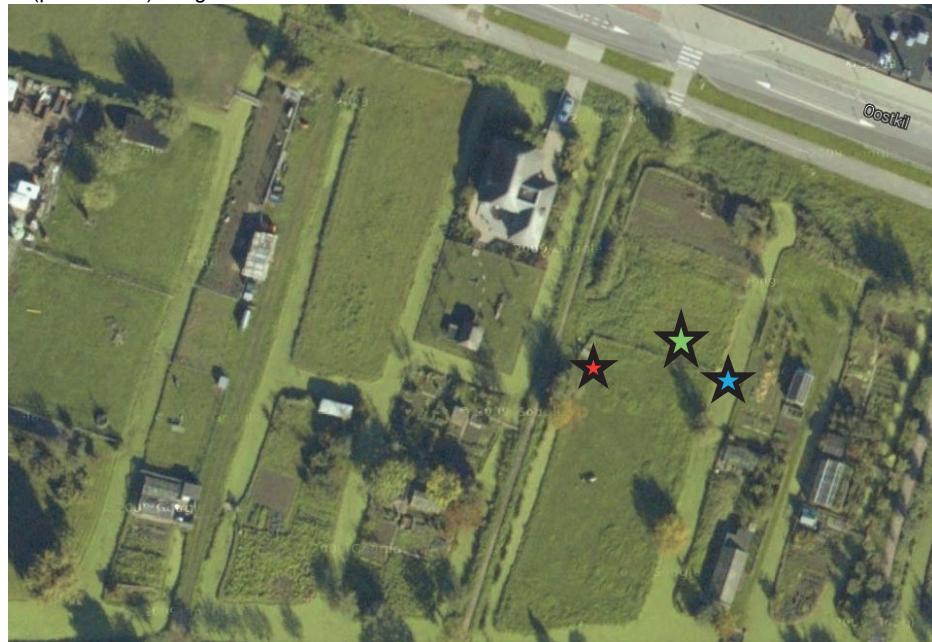

Fig. 5. Deelgebied 2 en 3. Op deelgebied 2 zijn op geen van de vijf avonden amfibieën aangetroffen, op deelgebied 3 alleen langs de oevers bruine kikkers en kleine watersalamanders en op de legakker een bastaardkikker (groene ster).

Fig. 6. Deelgebied 4 en 5. Hier zijn in de oevers bruine kikkers en kleine watersalamanders aangetroffen en langs het fietspad de gewone pad.

Fig 7. Deelgebied 6 en 7. In de oevers kleine watersalamander en bruine kikkers (juveniel) Een volwassen bruine kikker op de legakker.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Heikikkers

Op basis van kwalitatieve inventarisatie volgens de Soortenstandaard Heikikker Rana arvalis, (2014) zijn er op 5 avonden in augustus/begin september 2015 op vochtige avonden langdurig inventarisaties gedaan. De omstandigheden voor het aantreffen van amfibieën waren zeer gunstig.

Het gebied is geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën. Er zijn uitsluitend bruine kikkers, kleine watersalamanders, gewone padden en een bastaardkikker aangetroffen (allen tabel 1). Het gaat hierbij in alle gevallen om soorten waarvoor een vrijstelling geldt.

Er zijn in het geheel geen heikikkers (tabel 3) aangetroffen binnen het plangebied. Hoewel het in dit geval om een kwalitatief onderzoek gaat, is het op basis van deze resultaten uit te sluiten dat dit gebied een essentieel leefgebied is van de zwaar beschermde heikikker.

6. TOETSING AAN DE FLORA EN FAUNAWET

De heikikker is niet aangetroffen tijdens het onderzoek. Op basis hiervan wordt verwacht dat het plangebied in de huidige situatie geen onderdeel uitmaakt van essentieel foeraergegebied voor deze soort. Hiermee vervult het plangebied geen functie voor de heikikker, aangezien geschikte vaste rust- of verblijfplaatsen voor de heikikker afwezig zijn.

Negatieve effecten van de ingreep op de heikikker zijn uitgesloten en de voorgenomen ingreep zal in dit geval niet leiden tot een overtreding van de Flora en Faunawet.

7. CONCLUSIES EN ADVIES

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor de heikikker aanwezig. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied voor de heikikker op dit plangebied.

Met het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de Flora- en faunawet niet overtreden.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen uit de soortenstandaard Heikikker 2.0 (2014) van RVO kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

8. BRONNEN

www.ravon.nl

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Soortenstandaard Heikikker Rana arvaklis.
Versie 2.0, december 2014

